

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012200070
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7012200070.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobcu: D. F., bytom Y., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 54461-2/2011 - BA z 30. novembra 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/17/2012- 26 z 11. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/17/2012- 26 zo dňa 11. októbra 2012 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného o zmene a potvrdení rozhodnutia SP - pobočky v Košiciach z 24.8.2011, ktorým bol vyslovený „zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti žalobcu dňa 24.6.2004 u zamestnávateľa V. a.s., IČO: XX XXX XXX, F.“ (ďalej len „zánik poistenia“). Krajský súd dôvodil nasledovne: „Z dokazovania vykonaného v správnom konaní je nepochybné, že povinné nemocenské, povinné dôchodkové a povinné poistenie v nezamestnanosti vzniklo žalobcovi od 01.11.1994 na základe prihlášky poistenca. Ďalším listinným dôkazom o existencii, resp. trvaní povinného sociálneho poistenia bol evidenčný list dôchodkového zabezpečenia z 11.06.2004, podľa ktorého za kalendárny rok 2004 bolo obdobie dôchodkového poistenia žalobcu od 01.01. do 24.06.2004. Týmto dňom bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok. Je tiež nepochybné, že zamestnávateľ žalobcu od roku 2004 prestal plniť povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 213 zákona o sociálnom poistení, predovšetkým predkladať pobočke výkaz poistného a príspevkov na starobné, dôchodkové sporenie a vtedy si prestal plniť aj svoju odvodovú povinnosť. Zamestnávateľ žalobcu na výzvu správneho orgánu nereagoval a príslušný správca dane zamestnávateľa žalobcu oznámil, že správca u daňového subjektu (zamestnávateľa) neeviduje žiadnych zamestnancov, pričom zamestnávateľ platil daň na dani z príjmov zo závislej činnosti od 25.01.1995 do 17.01.2000. Žalobcove oznámenie o okamžitom skončení pracovného pomeru bolo vrátené s poznámkou pošty „adresát

neznámy“. Za tejto dôkaznej situácie podľa názoru súdu rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o tom, že žalobcovi zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 24.06.2004, je v súlade so zisteným skutkovým stavom. Žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa rozhodol v súlade so zákonom, keď v spornom prípade o trvaní povinného sociálneho poistenia rozhodol na podklade nepochybných dôkazov a neprihliadol na čestné prehlásenie žalobcu o trvaní pracovného pomeru so zamestnávateľom, eventuálne na jeho oznámenie o okamžitom skončení pracovného pomeru, keďže zamestnávateľ na adrese podľa oznámenia pošty je neznámy. Rozhodnutie žalovaného sa týka iba zániku povinného sociálneho poistenia a nie je rozhodnutím o zániku pracovno-právneho vzťahu žalobcu so zamestnávateľom, preto jeho námietka, že žalovaný prekročil svoju právomoc, nie je opodstatnená. V prípade, že žalobca preukáže, že jeho pracovný pomer so zamestnávateľom trval aj po dátume 24.06.2004, príslušná pobočka Sociálnej poisťovne podľa zákona o sociálnom poistení vydá nové rozhodnutie o zániku povinného sociálneho poistenia.“

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie a žiadal, aby odvolací súd prvostupňový rozsudok zmenil a žalobe vyhovel alternatívne, aby prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Podľa žalobcu základnou otázkou v napadnutom rozsudku je posúdenie momentu zániku povinného poistenia žalobcu. So žalobcom ku dňu 24.6.2004 jeho zamestnávateľ neskonal pracovný pomer žiadnym zo spôsobov stanovených zákonníkom práce, žalobca nemá žiadnu písomnosť, ktorou by existenciu tejto právnej skutočnosti preukázal, vzhľadom na jej neexistenciu. Taká písomnosť sa teda ani nemohla nachádzať v správnom spise. Ku skončeniu pracovného pomeru došlo až zo strany žalobcu, okamžitým zrušením dňa 6.5.2011 a až týmto dňom došlo k platnému skončeniu pracovného pomeru u jeho zamestnávateľa. Žalobca s poukazom na § 20 ods. 1 zák. č. 461/203 Z.z. o sociálnom poistení, podľa ktorého povinné poistenie zaniká dňom zániku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem, t. j. v danom prípade pracovného pomeru u označeného zamestnávateľa, tvrdil, že správny orgán rozhodol v rozpore s hmotným právom, pretože o zániku poistenia k 24.6.2004 rozhodol bez preukázania skončenia pracovného pomeru .

Žalovaný žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu na základe odvolania, ktoré bolo podané osobou na to oprávnenou (§ 201 v spojení s § 250 ods. 1 O.s.p.) v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), ktoré spĺňa náležitosti vyžadované zákonom (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný. Na prejednanie odvolania najvyšší súd nenariadil pojednávanie, pretože v tom nevidel rozpor s verejným záujmom, nepovažoval to za potrebné a dokazovanie nevykonával (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), a po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) jednomyselne dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a preto je daný dôvod na jeho potvrdenie podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p..

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu, tak, ako boli citované. Na doplnenie dôvodov rozsudku krajského súdu v nadväznosti na dôvody odvolania, ktoré sa neodlišujú od dôvodov žaloby, odvolací súd uvádza, že žalovaný v predmetnej veci rozhodol o zániku poistenia práve z dôvodu, že bola sporná otázka existencie poistného vzťahu, pričom táto právomoc je orgánom sociálnej poisťovne daná zákonom (§ 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zák. č. 461/2003 Z.z.).

V danom prípade je nepochybne sporná otázka ďalšieho trvania sociálneho poistenia žalobcu aj po 24.6.2004, keďže k uvedenému dátumu bol podaný evidenčný list dôchodkového poistenia s podpisom v rubrike „podpis zamestnanca“, podľa ktorého poistenie trvalo do 24.6.2004. Odvolací súd nespochybňuje skutkové tvrdenie žalobcu, z ktorého vychádzal aj krajský súd a samotný žalovaný, že žiadne písomné podklady nenasvedčujú tomu, že ku dňu 24.6.2004 bol pracovný pomer ukončený písomným právnym aktom o skončení pracovného pomeru podľa zákonníka práce a v konaní nebola tiež predložená ani odhláška zo sociálneho poistenia. Uvedené skutkové zistenie však nepostačuje pre záver, že pracovný pomer žalobcu trval u zmieneného zamestnávateľa aj po 24.6.2004 a rozhodnutie

žalovaného o zániku poistenia k uvedenému dňu je v rozpore so zákonom. Odvolací súd pritom konštatuje, že v správnom konaní neprodukoval žalobca žiadny dôkaz svedčiaci o existencii jeho pracovného pomeru s označeným zamestnávateľom, a to napriek výzve žalovaného na predloženie takých dokladov s tým, že je to v záujme samotného žalobcu. Žalobca aj v odvolaní len tvrdil, že neexistuje písomný dôkaz o skončení pracovného pomeru.

Odvolací súd pri právnom posúdení veci vychádza z toho, že zákon pre platnosť skončenia pracovného pomeru dohodou nevyžaduje dodržanie písomnej formy dohody. Ku skončeniu pracovného pomeru potom môže dôjsť i neformálne, prostou akceptáciou daného stavu.

Odvolací súd nepovažuje za reálne, aby žalobca vykonával práce v pracovnom pomere po tak dlhú dobu (od júna 2004) bez toho, aby mal k dispozícii čo i len jeden doklad vo vzťahu k obsahu pracovnej zmluvy, k odmene za prácu, k zúčtovaniu odvodov dane a poistného a pod., alebo výplatné pásky potvrdzujúce aj uskutočnenie odvodov poistného a daní, ktoré sú v trvajúcim pracovnom pomere pravidelné, opakujúce sa úkony zamestnávateľa smerom k zamestnancovi. Práve také dôkazy mal a mohol žalobca na výzvu žalovaného predložiť, alebo aspoň tvrdiť skutočnosti o ich existencii. Samotný žalobca teda nekonal tak, ako by fyzická osoba, ktorej pracovný pomer zakladajúci poistný vzťah nebol skončený, konat mala, ak je na to vyzvaná. Skutočnosť, že v konaní ani zamestnávateľ nepredložil žiadny dôkaz o skončení pracovného pomeru a na výzvy žalovaného v otázke trvania pracovného pomeru žalobcu nereagoval, potvrdzuje podľa názoru odvolacieho súdu skutkové zistenia žalovaného, že zamestnávateľ nevykazoval zamestnancov ani pre daňové ani pre odvodové povinnosti, čo nepriamo môže dokazovať aj neexistenciu zamestnávania osôb v pracovnom pomere.

Žalovaný pri prijatí evidenčného listu nemal dôvod žiadať predloženie dokladu o skončení pracovného pomeru, ak evidenčný list bol predložený v súvislosti so žiadosťou o invalidný dôchodok, a zo strany zamestnávateľa zrejme nebola predložená ani odhláška z poistenia. Samotný evidenčný list však môže byť dostatočným dôkazom aj pre zánik poistenia pri skončení pracovného pomeru dohodou, uzavretou konkludentným konaním účastníkom pracovnoprávneho vzťahu, ktorú možnosť žalobca v konaní nevyvrátil. Záver žalovaného o zániku poistenia však nespočíva len na existencii predloženého evidenčného listu ale aj na nespochybnených zisteniach, že zamestnávateľ za zamestnancov neodvádzal dane a poistné už ani pred 24.6.2004. Len nedostatok formálneho písomného prejavu o skončení pracovného pomeru nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodom, ktorý by Sociálnej poisťovni bránil vydať rozhodnutie o zániku poistenia, ak nie sú zrejmé žiadne znaky trvajúcего pracovného pomeru s atribútmi sústavného výkonu práce za mzdu, a z toho vyplývajúce plnenie daňových a odvodových povinností zamestnávateľa, ktoré by jednoznačne vylúčili možnosť faktického ukončenia pracovného pomeru.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že predmetom konania v danej veci nebolo rozhodovanie o zániku pracovného pomeru, ako to tvrdí žalobca, ale rozhodnutie o zániku poistenia, v súlade s právomocou danou žalovanému zákonom. Len pre úplnosť odvolací súd poukazuje na to, že ani v odvolacom konaní žalobca nepreukázal materiálne znaky trvajúcего pracovného pomeru, najmä výkon práce a vyplatenie odmeny za prácu po 24.6.2004 až do 6.5.2011, pričom zhodne s krajským súdom aj odvolací súd považuje žalobcom zaslané okamžité zrušenie pracovného pomeru s časovým odstupom viacerých rokov za nepresvedčivé.

Vzhľadom na všetky vykonané dôkazy z iniciatívy žalovaného a pri pasívite žalobcu preukázať svoje tvrdenia o existencii pracovného pomeru, je záver žalovaného o určení dátumu zániku poistenia logický a neprekračujúci medze správnej úvahy orgánu oprávneného rozhodnúť v prípade sporu o zániku poistenia. Ak na základe vykonaného dokazovania žalovaný dospel k záveru, že po 24.6.2004 nie je preukázané trvanie pracovného pomeru, nerozhodol v rozpore so zákonom, ak vydal rozhodnutie o zániku poistenia dňom 24.6.2004.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1O.s.p. á contr. žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nepatrí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.